

Kotimaa 7.10.2013 klo 12:28 | päivitetty 7.10.2013 klo 17:03

Naisten ja miesten palkkaero kasvaa koko työuran

Naisten ja miesten palkkaero ei ole kaventunut, kertoo Tilastokeskuksen vielä julkaisematon selvitys. Palkkaero kasvaa edelleen koko työuran ajan. Viime vuosina sukupuolten palkkaeroja ovat lisänneet myös palkanlisät. Naisten miehiä korkeampi koulutus ei ole juuri vähentänyt palkkaeroja.

Mistä on kyse?

- Naisten ja miesten palkkaero suurenee koko työuran ajan, naisten palkka on keskimäärin viidenneksen huonompi kuin miesten palkka
- Osaa palkkaerosta ei pystytä selvittämään taustaominaisuuksilla
- Erilaiset palkanlisät ovat vain lisänneet palkkaeroja

Sitä mukaa kuin työntekijät vanhenevat, naisten ja miesten palkkaero kasvaa. Jokaisella vanhemmalla ikäryhmällä palkkaero on edellistä suurempi, sanoo kehittämispäällikkö Mika Idman Tilastokeskuksesta.

- Alle 30-vuotiailla, uran alkuvaiheessa, naisilla ja miehillä palkkaeroa ei ole ollenkaan, tai maksimissaan kymmenisen prosenttia miesten hyväksi, mutta kun mennään 40-vuotiaisiin, ero helposti on viisitoista, kaksikymmentä prosenttia, ja 40 ikävuodesta eteenpäin, ero pysyy siinä kahdenkymmenen prosentin paikkeilla, mutta joissain ryhmissä se saattaa olla jopa 40 prosenttia, kuvaa Idman.

Tilastokeskuksen selvityksen mukaan palkkaero kasvaa lähes kaikissa ammattiryhmissä ensimmäisen kerran selvästi 30 ikävuoden jälkeen. Hyppäystä on selitetty naisten lapsensaannilla, kun urakehityksessä on lapsia saaneilla katko, mutta tätä eroa naiset eivät saa kiinni myöhemminkään, se vain suurenee.

Naiset eivät kuro eroa kiinni edes keski-ikässä

- Kun tiedetään, että naiset ovat paremmin koulutettuja, voisi kuvitella, että palkkaero nimenomaan kaventuisi 30 ikävuoden jälkeen, mutta tässä onkin toisinpäin, yhtäkkiä palkkaero on vain suurempi. Ainakaan yleisellä tasolla palkkaus ei näytä perustuvan koulutukseen, jatkaa kehittämispäällikkö Mika Idman.

- Palkkaeron luulisi tasoittuvan jo 50-vuotiaana, mutta sitä ei tapahdu.

Ammattiryymittain palkkakehityksessä on eroja: esimerkiksi palvelu- ja myyntitöissä miesten ja naisten palkkaero kasvaa eläkeikään asti, sen sijaan esimerkiksi erityisasiantuntijoilla palkkaero pysyy melko samana kohti eläkeikää tai ero jopa kapenee hiukan ennen eläkeikää. Tasa-arvoisinta palkkakehitys on esimerkiksi opettajilla, asiakaspalvelutöissä ja siivoojilla.

Naisten ja miesten palkkaerot laskettuina vuoden 2011 tilastojen mukaan näyttävät melko samantyyppisiltä kuin jo vuonna 1995.

- Vuonna 1995 on sama trendi nähtävissä, mutta kun verrataan vuoden 2011 tilanteeseen, aivan vanhimmissa ikäryhmissä on onnistuttu jonkin verran kaventamaan naisten ja miesten välistä palkkaeroa. Ero toki kasvaa, mutta ei niin paljon kuin viisitoista vuotta sitten, eikä se kaventuminenkaan ole monen prosentin suuruinen. Se tapahtuu niissä vanhimmissa ikäryhmissä. sanoo Idman.

Koko palkkaeroa ei pystytä selittämään

Naisten palkka on noin viidenneksen heikompi kuin miesten, viimeisimpien tilastojen mukaan 82,7 prosenttia miesten palkoista. Suomessa naisten ja miesten palkkaero on suurempi kuin EU-maissa keskimäärin.

Puolet palkkaerosta selittyy sillä, että naiset ja miehet toimivat eri töissä, mutta toinen puoli jää selittämättä, sitä ei pystytä selvittämään naisten ja miesten taustaominaisuuksien eroilla. Viime vuosien uusia selittäjiä ovat palkanlisät ja tulospalkkiot sekä koulutuksen merkityksen väheneminen.

Useiden tutkimusten mukaan erilaiset palkanlisät ovat suurempia miehillä kuin naisilla ja niistä maksetaan useammin miesten kuin naisten töissä. Yleensä mitä ylemmäksi palkkaryhmissä mennään, sitä suuremmiksi miesten lisät kasvavat naisiin verrattuna.

- Sitä voi sitten ihmetellä, että miksi asia on näin, kuittaa palkanlisistä Palkansaajien tutkimuslaitoksen tutkimusjohtaja Reija Lilja.

Esimerkiksi ammattilitto Pron selvityksen mukaan toimihenkilömies saa lähes kaksinkertaisen tulospalkkion toimihenkilönäiseen verrattuna. Esimies- ja asiantuntijatasolla miesten tulospalkkiot olivat kolminkertaisia vastaavissa tehtävissä oleviin naisiin verrattuna.

Naiset ovat nykyisin pitemmälle koulutettuja kuin miehet, mutta koulutuksen merkitys on uusissa palkkausjärjestelmissä vähentynyt, vaativampiin tehtäviin vaaditaan tosin tietty koulutus. Tutkimusjohtaja Reija Lilja on tutkinut valtion palkkoja.

- Jos katsoo keskimääräistä naisten ja miesten palkkaeroa, se näyttää hyvältä, koska keskimääräinen palkkaero naisten ja miesten välillä on valtiolla pienentynyt. Sitten kun vertaileekin samanikäisiä ja yhtä koulutettuja naisia ja miehiä, niin siinä käykin päinvastoin, silloin huomataan, että näiden välillä palkkaero onkin kasvanut.

- Naiset ovat koulutetumpia ja koulutuksen pitäisi tuottaa parempaa palkkaa, mutta kun se huomioidaan, havaitaan, että palkkaerot ovatkin kasvaneet, sanoo Lilja.

Helena Ala-Mettälä

Yle Uutiset